

Ενότητα 2^η – ΓΛΩΣΣΑ

Ορισμός: Κώδικας επικοινωνίας, σύστημα σημείων (λέξεις), με το οποίο τα μέλη μιας κοινότητας στέλνουν και δέχονται μηνύματα, επικοινωνούν.

Σημασία γλώσσας:

- Αποτελεί όργανο επικοινωνίας (ανταλλαγή ιδεών, πληροφορίες, ενημέρωση...).
- Είναι ο κύριος φορέας της ανθρώπινης σκέψης, τις οργανώνει, τις μετατρέπει σε συγκροτημένο λόγο και τις εκφράζει.
- Αποτελεί μέσο έκφρασης συναισθημάτων.
- Είναι παράγοντας κοινωνικοποίησης.
- Συντελεί στην ανάπτυξη του πολιτισμού αφού η πνευματική δημιουργία στηρίζεται σ' αυτή.
- Συμβάλλει στην επικοινωνία των λαών.
- Παρέχει στο άτομο τη δυνατότητα να καλλιεργήσει και να αναπτύξει τη φιλομάθειά του.
- Φανερώνει την ιδιαιτερότητά του κάθε ανθρώπου, το προσωπικό του ύφος και τον διαφοροποιεί από τη μάζα.

Προβλήματα γλώσσας:

- ✚ Λεξιπενία, φτωχό λεξιλόγιο
- ✚ Αδυναμία ακριβούς διατύπωσης, άχρωμος και επίπεδος λόγος
- ✚ Βωμολοχίες, ροπή προς τη χυδαιότητα
- ✚ Κακή χρήση γραμματικής-συντακτικού
- ✚ Καταιγισμός ξένων λέξεων
- ✚ Γλωσσικός λαϊκισμός (χρήση αργκό)
- ✚ Χρήση *greeklish*

Αίτια γλωσσικής υποβάθμισης

- α) Η ελλιπής και τυπική διδασκαλία της γλώσσας στο σχολείο
- β) Η επίδραση των ΜΜΕ και κυρίως της τηλεόρασης
- γ) Η τυποποίηση των ανθρωπίνων σχέσεων
- δ) Η αρνητική επίδραση της πολιτικής (χρήση συνθηματολογικής γλώσσας)
- ε) Η πολιτιστική διεύδυση των ανεπτυγμένων κρατών στη χώρα μας

Μέτρα – Προτάσεις:

- ❖ Αναβάθμιση της γλωσσικής διδασκαλίας στα σχολεία και σύνδεση της Νέας Ελληνικής με την Αρχαία γλώσσα.
- ❖ Σωστή χρήση του λόγου των ΜΜΕ και ανάδειξη του Τύπου σε μέσο σωστής γλωσσικής αγωγής. Σχετικές εκπομπές για τη γλώσσα.
- ❖ Δραστηριοποίηση των πνευματικών ανθρώπων αλλά και των ειδικών φορέων για τη γλωσσική καλλιέργεια.
- ❖ Λήψη μέτρων από την Πολιτεία για την ενίσχυση της φιλιαναγνωσίας (π.χ δημιουργία βιβλιοθηκών).
- ❖ Συμβολή της οικογένειας με την παροχή σωστών προτύπων και την προσπάθειά της να πείσει το παιδί να διαβάσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Να βρεθούν οι σύνδεσμοι ή τα μόρια που εισάγουν δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις:

- Μου ανακοίνωσε ότι πρέπει να φύγει.
- Δεν παίζουμε μπάλα στο διάλειμμα μήπως χτυπήσουμε κάποιο συμμαθητή μας.
- Δε σε πιστεύω πως τάχα δεν άκουσες που έβαλα τα κλειδιά.
- Έκανε μια βλακεία και τώρα τρέμει μην το μάθει η μάνα του.

2. Να βρείτε τις ειδικές, βουλητικές και ενδοιαστικές προτάσεις και να προσδιορίσετε το συντακτικό τους ρόλο:

1. Υποθέτω ότι θα έρθει σε μια ώρα.
2. Ήθελε να του πάω το φαγητό στο κρεβάτι.
3. Φοβάμαι μήπως δεν έρθει το βράδυ στην παράσταση.
4. Διαδίδεται ότι η διευθύντρια του σχολείου παραιτήθηκε.
5. Είναι φανερό ότι δε σε συμπαθεί.
6. Αυτό ακριβώς σκέφτεται συνέχεια, μήπως δεν τον συμπαθούν οι φίλοι του.
7. Δυστυχώς πρέπει να φύγεις.
8. Του ανακοίνωσαν ότι από αύριο θα λειτουργεί κανονικά το τηλέφωνο.
9. Ζούσε πάντα με τον ίδιο φόβο, μήπως καταλάβουν την πραγματική ταυτότητά του.
10. Είναι απαραίτητο να καθαρίζεις τακτικά το δωμάτιό σου.

3. Στο παρακάτω κείμενο να βρείτε τις ειδικές προτάσεις και το συντακτικό τους ρόλο:

Οι επιστήμονες υποστηρίζουν πως ο άνθρωπος μαθαίνει τη γλώσσα κατά τα πέντε πρώτα χρόνια της ζωής του, δηλαδή πολύ πριν έρθει σε επαφή με την

οργανωμένη διδασκαλία του Συντακτικού και της Γραμματικής. Έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η πρωτογενής αυτή εκμάθηση της γλώσσας στηρίζεται στο γεγονός ότι οι γλωσσικοί μηχανισμοί του αντιδρούν σε κάθε είδους γλωσσικό ερέθισμα, ακόμη και σ' εκείνο που δέχεται πρώτη φορά.

4. Να βρείτε τις βουλητικές προτάσεις και να προσδιορίσετε το συντακτικό τους ρόλο:

- Προσπαθεί να μάθει πολλές ξένες γλώσσες, γιατί θέλει να γίνει μεταφραστής.
- Πολλές φορές επιχείρησα να έρθω σε επαφή μαζί του, αλλά δεν κατάφερα να τον βρω.
- Έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον να μάθει τη γλώσσα μας.
- Είναι ικανός να κάνει τα πάντα.
- Η βασική του επιδίωξη ήταν να δημιουργήσει μια ισχυρή επιχείρηση, όμως ήταν ανίκανος να αναλάβει τόσες ευθύνες.